

Genkanningar av nýfœðingum

- snikkaðar til føroyska tœrvin

Katrin Eivindardóttir Danielsen, Ílegusavnið

Vísindavøka 6. november 2020

Víðkað pinkubarnaskreening - granskingarverkætlan

➤ Hvat?

- Nýføðingar verða genkannaðir fyri fyra sjúkur, ið kunnu viðgerast
- Alt arbeiði verður gjørt í Føroyum
- 644 børn blivu tilmeldaði fyrsta árið
- Verkætlanin heldur á í tvey ár afturat

➤ Hví?

- Fyri at betra um føroyska pinkubarnaskreening
- Fyri at menna fleiri granskingarhættir í Føroyum

➤ Hvat hevur hetta at týða fyri fólk í Føroyum?

- Størri tryggleiki, tá ræður um at finna og viðgera børn við ávísam genetiskum sjúkum

Føroyski tørvurin

- Kanningar av nýføðingum í Føroyum fylgja danskari skrá (PKU)
- Føroyingar hava høgan títtleika av fleiri sjúkum, ið eru sera sjáldsamar í Danmark
- Glykogen goymslubrek, ið hevur høgan títtleika í Føroyum, er ikki við í PKU pinkubarnaskreeningini

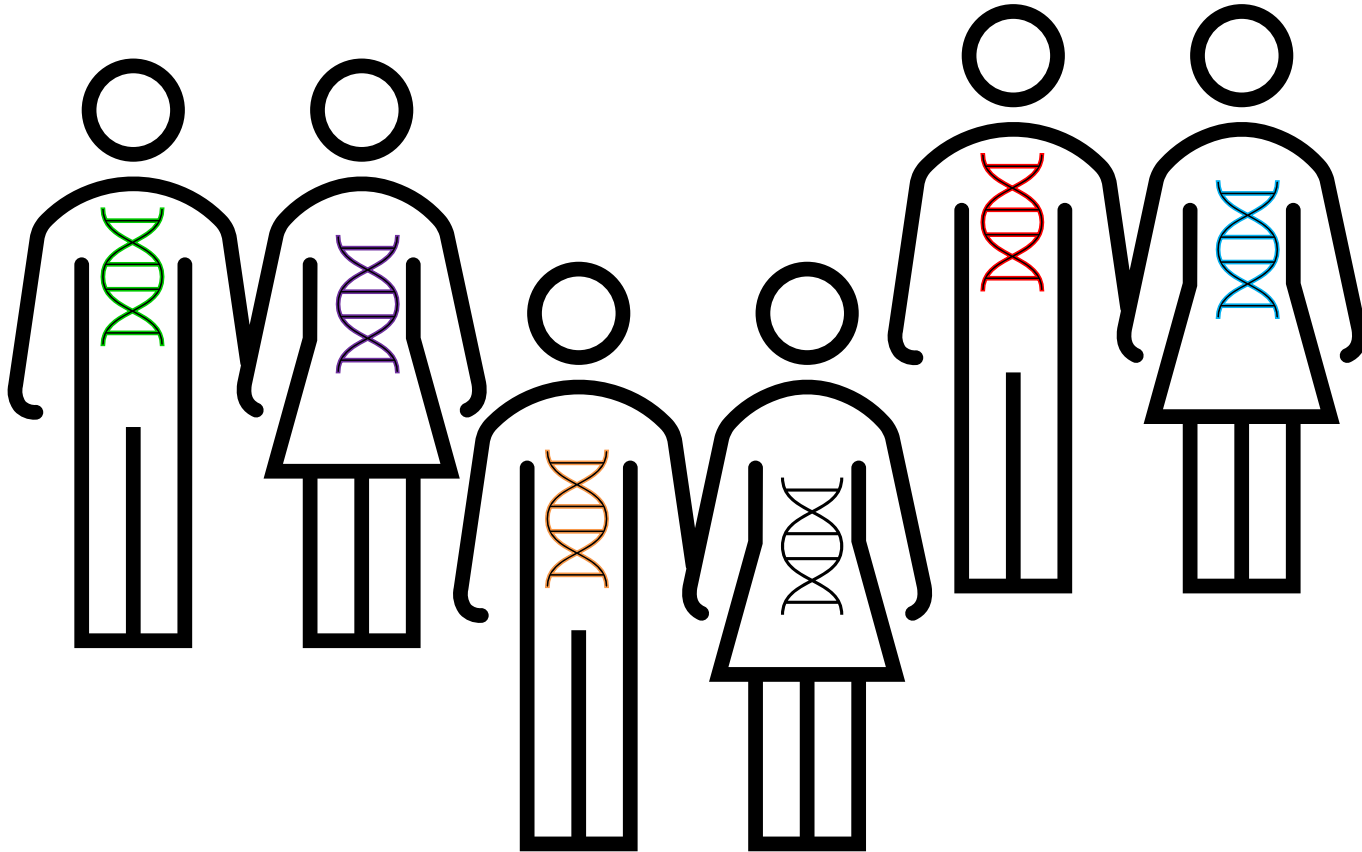
Mutatiórnir eru fáar í tali

- CTD: 5 mutatiórnir (>150)
- Holocarboxylase syntase defekt: 1 mutatión (>30)
- Cystisk fibrosa: 1 mutatión (>1700)
- Glykogen goymslubrek: 1 mutatión (58 mutatiórnir/76 familjur)

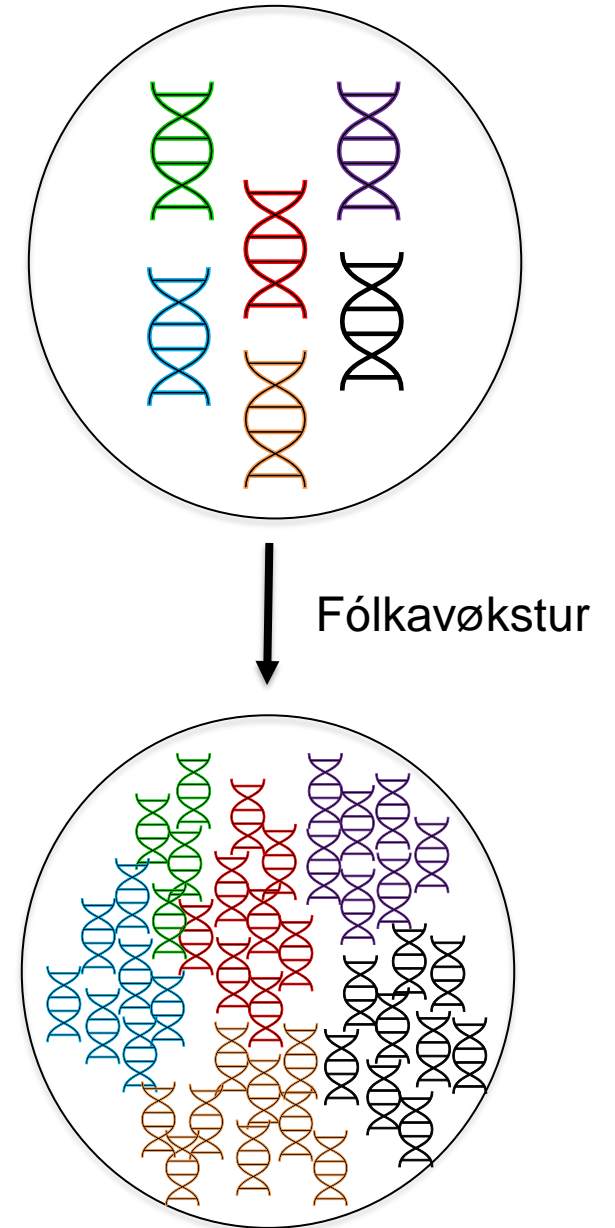
Til ber at ílegukanna nýföðingar fyri viðkomandi, føroyskar, mutatiórnir!

Føroyingar eru genetiskt líkir

- Niðursetufólkini formaðu okkara genetisku pulju

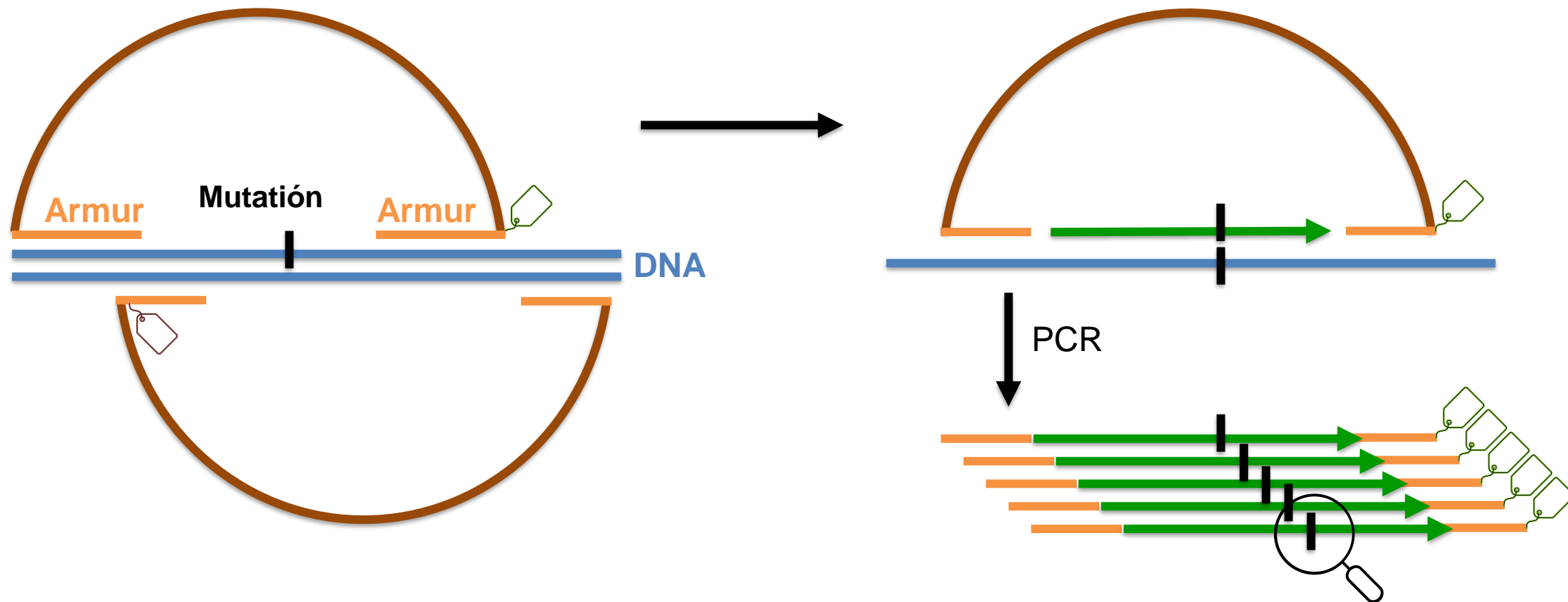
Genetisk pulja

Genkanningar í Føroyum

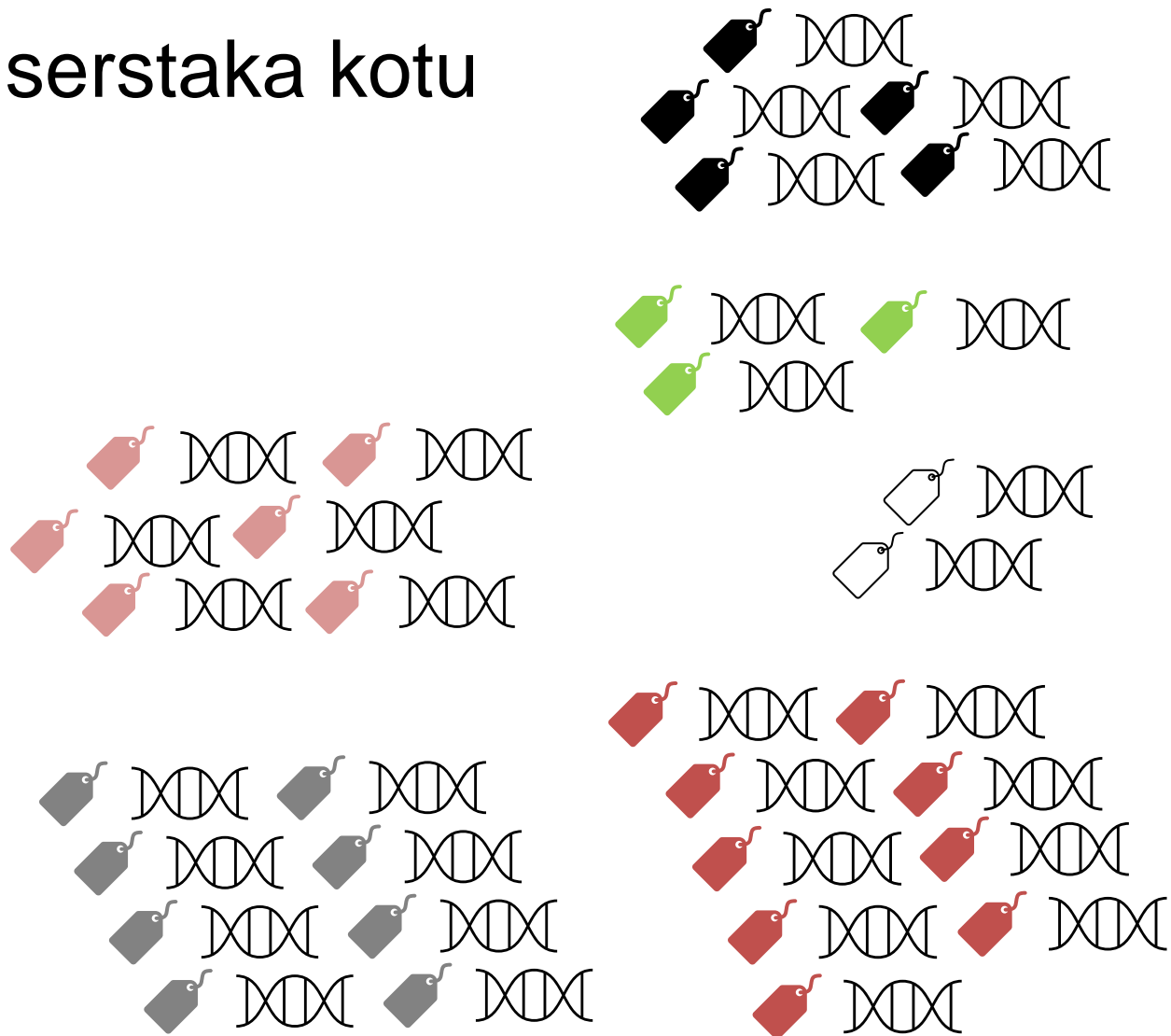
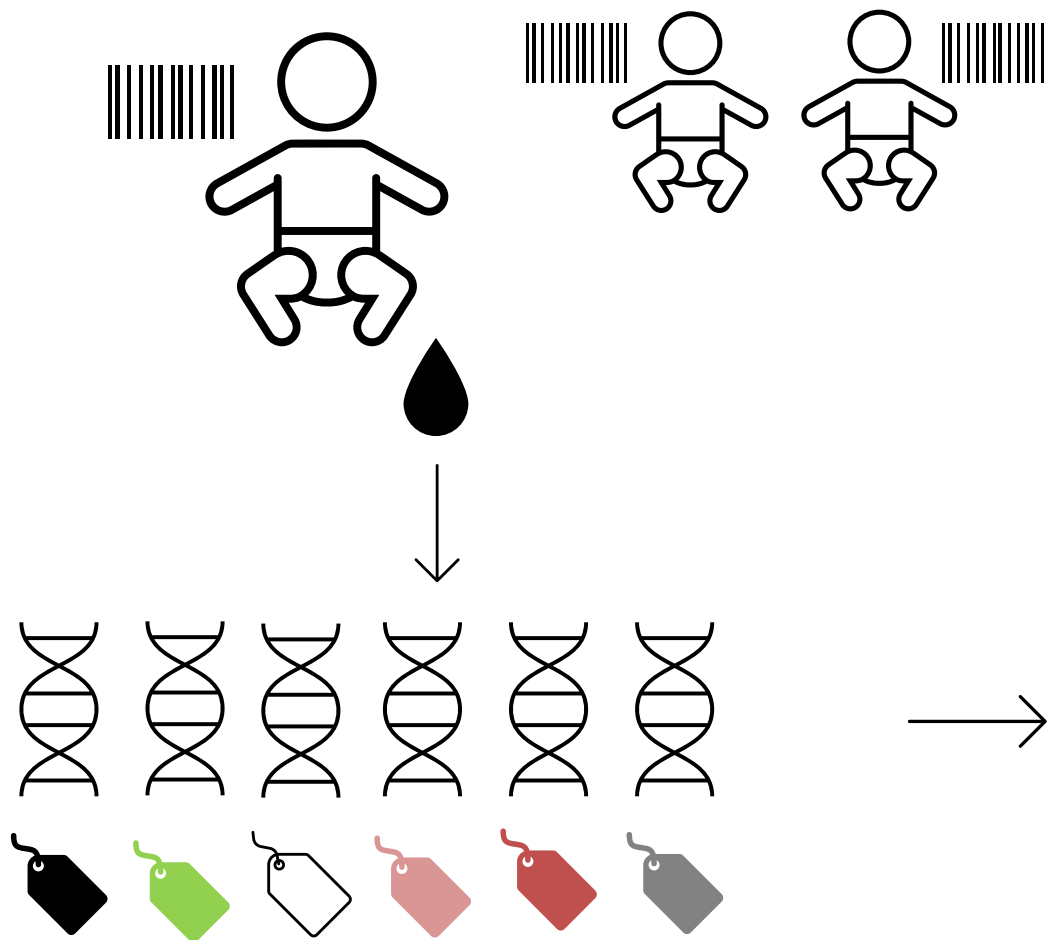
- Nýggjur kanningarháttur í Føroyum
- Fyrsta genkanning av sínum slag í Føroyum, har alt verður gjørt á iNOVA
- Fyrstu ferð glykogen goymslubrek verður kannað hjá øllum nýføðingum
- Bíligur og dygdargóður kanningarháttur
  - Fleiri mutatióinir kunnu lættliga leggjast afturat
  - Fleiri 100 mutatióinir kunnu kannast í einum, í 144 royndum í senn
- Hóskar seg væl, tá tilfarið ikki er rúgvusmikið
- Hóskar seg væl til biopsiir

Strekki av DNA verða fangað við `probes`

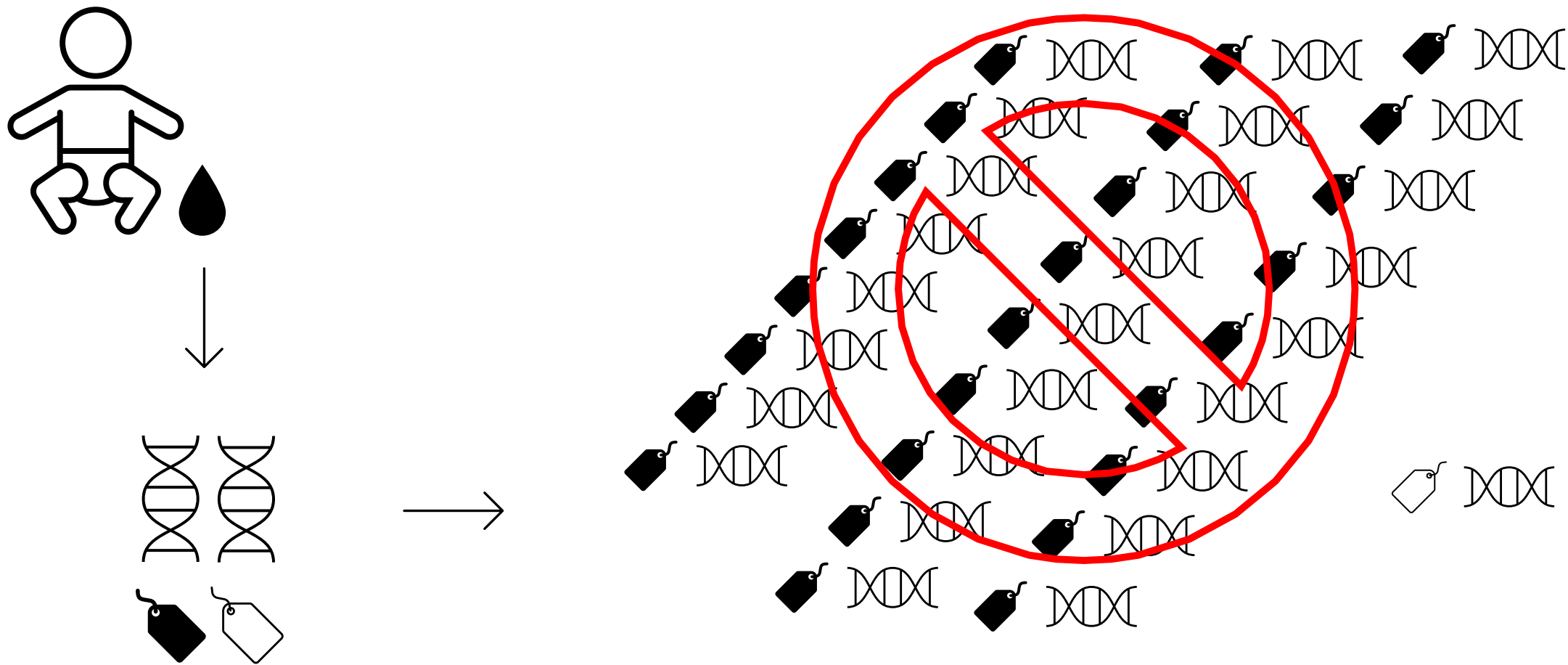
Strekki ímillum armarnar verður kopierað. Sostatt verða øll øki av áhuga fangaði og sekvenseraði

Hvørt barn og DNA mýl fær serstaka kotu

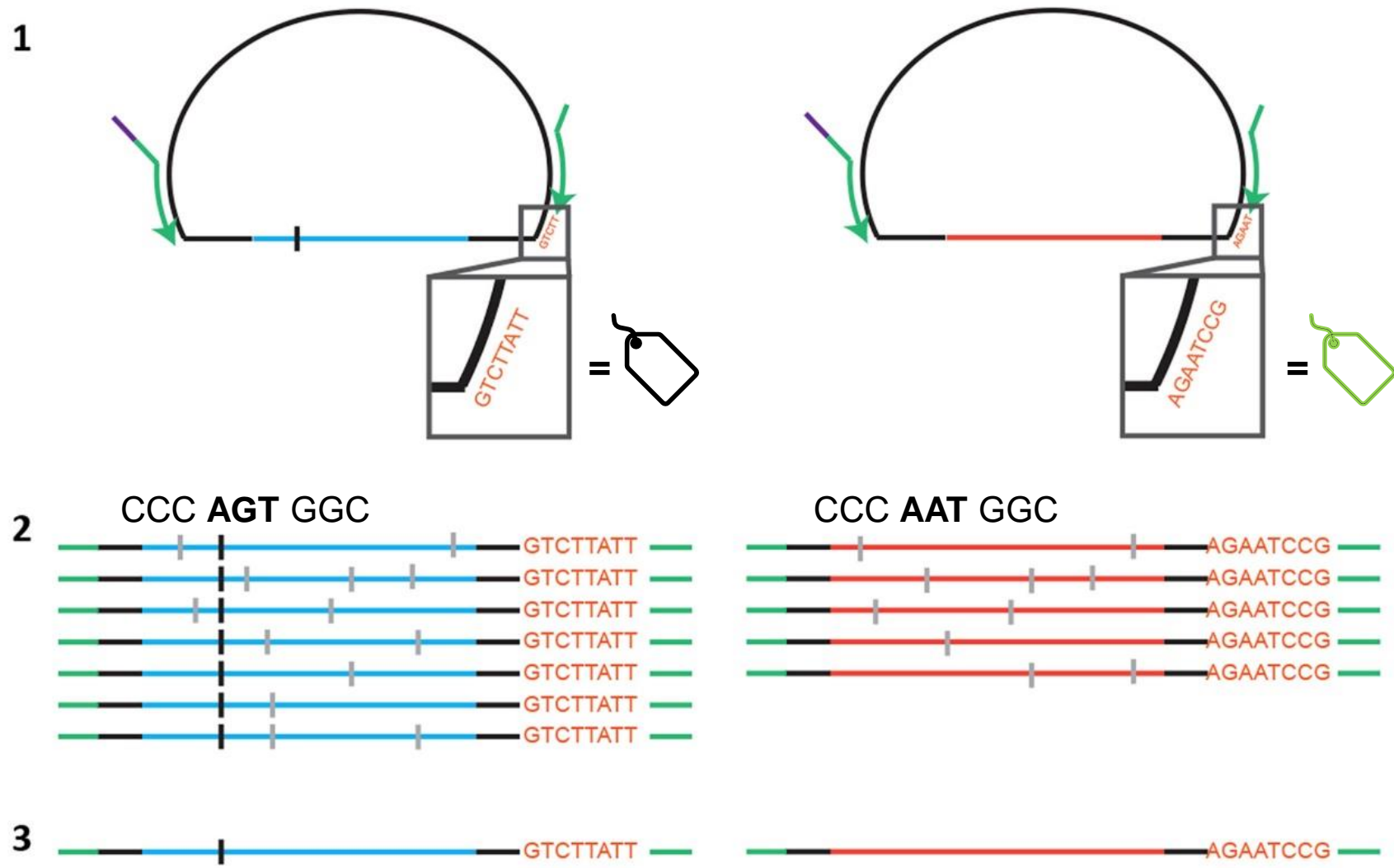

Fleiri enn 50 einstök DNA mýl skulu lesast

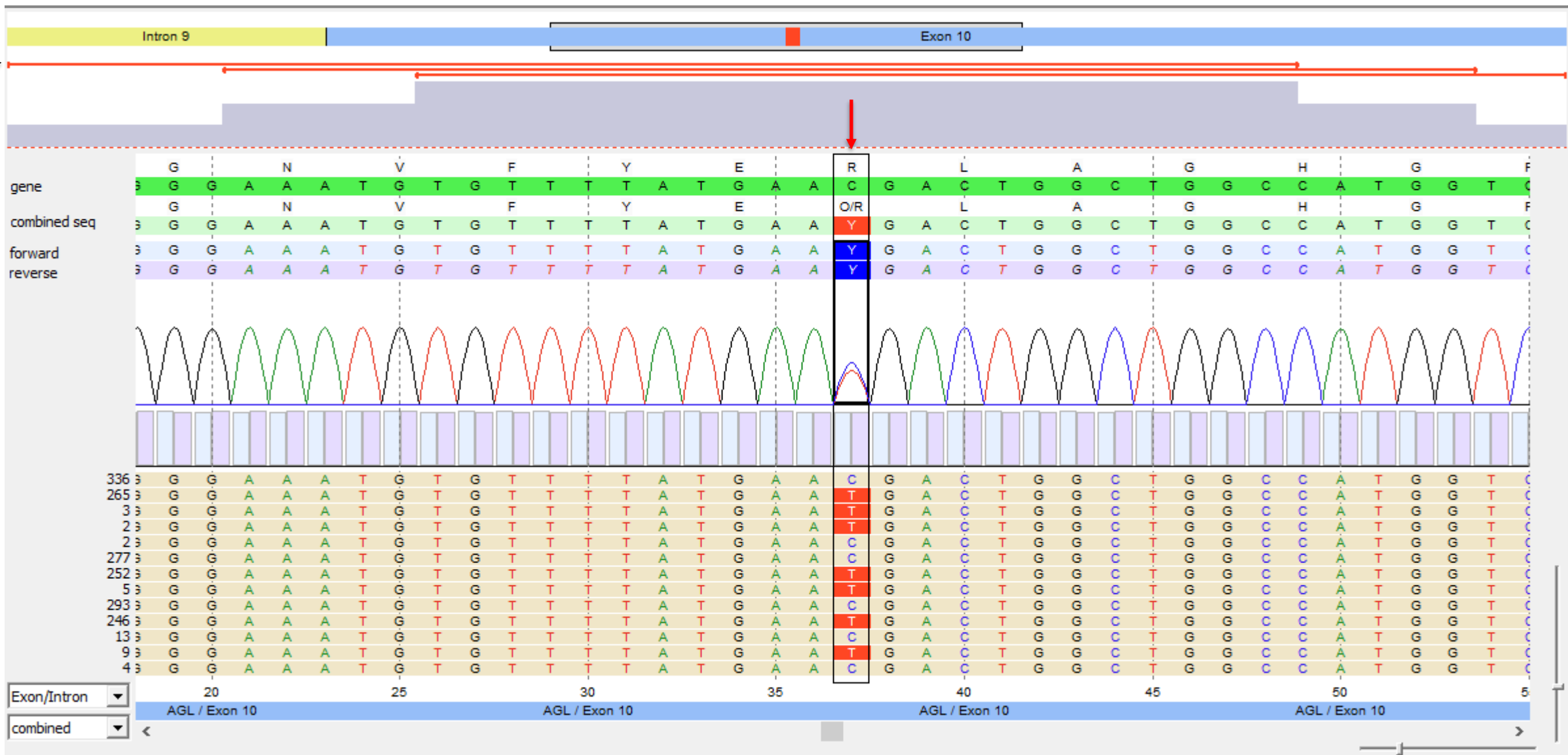

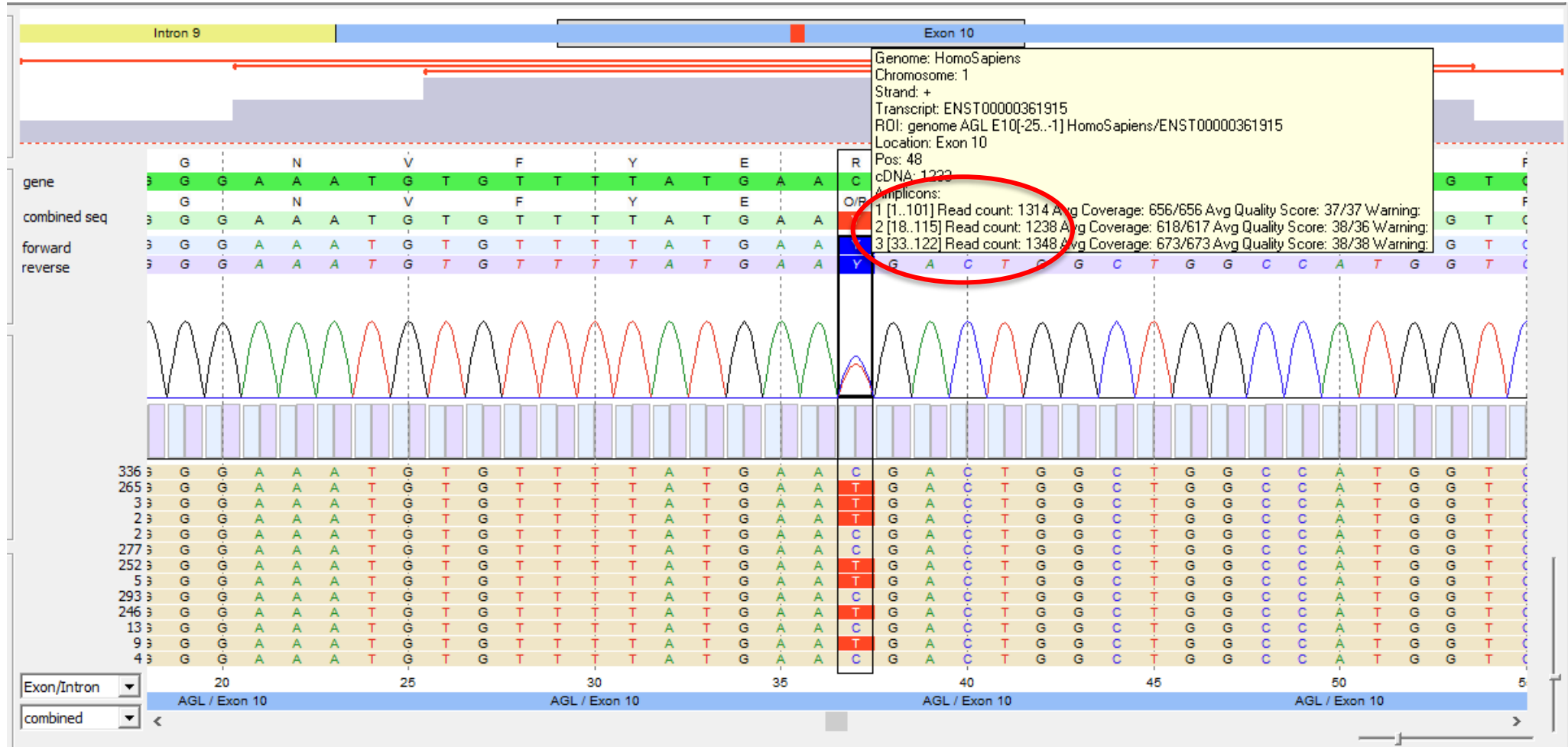
Single-molecule-tag guided assembly of consensus reads

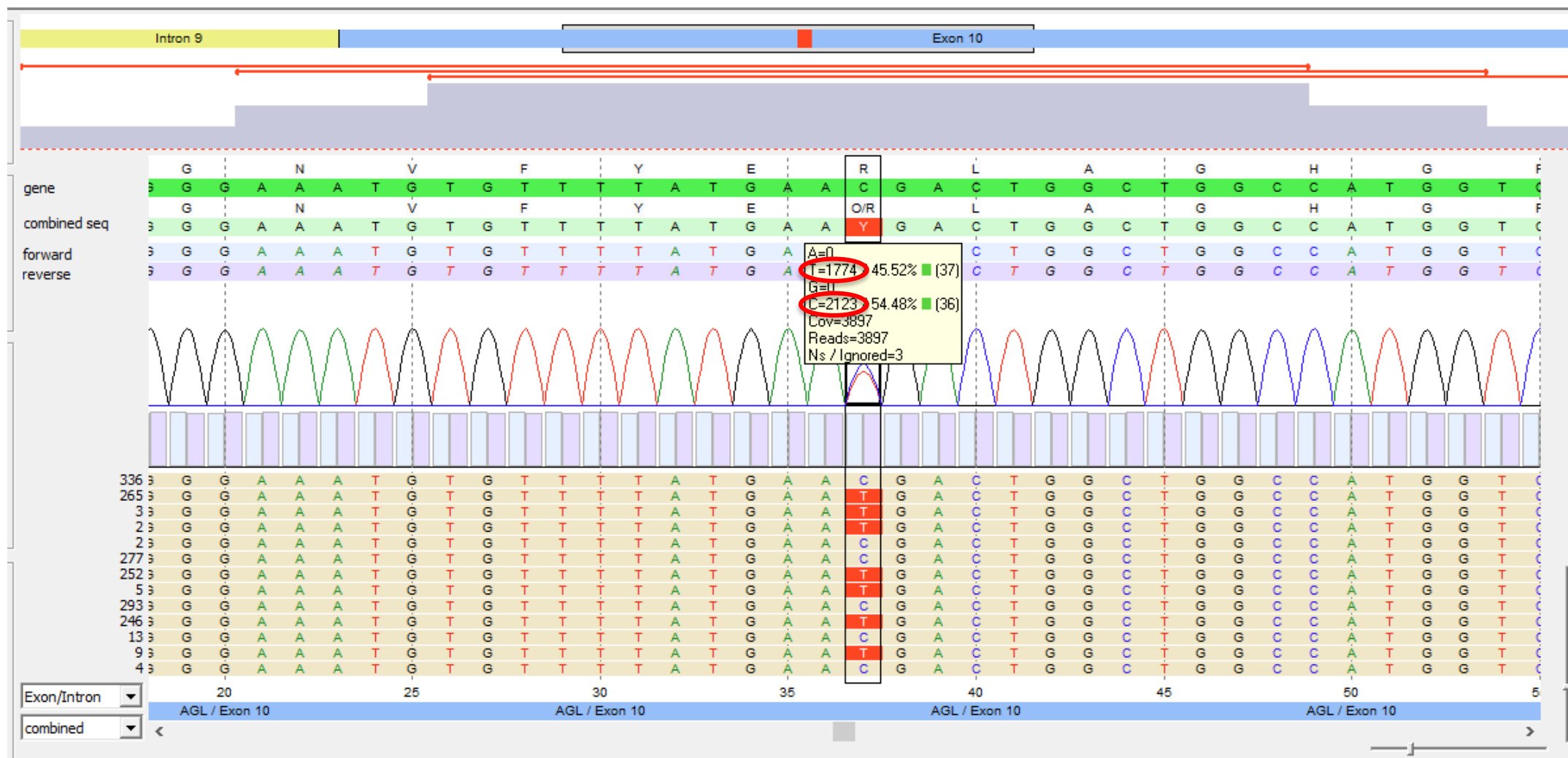

Eijkelenboom et al., 2016

Veruligar mutatióinir síggjast í øllum eintøkum

Innovation Fund Denmark

RESEARCH, TECHNOLOGY & GROWTH

Vísinda) *vøka*